

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSE

KÖZGYŰLÉSI ELŐTERJESZTÉS 5.

Előterjesztő:	Pajna Zoltán, a Közgyűlés elnöke
Tárgy:	A CERV Program keretében beadott DELIBERACT pályázatban való részvétel jóváhagyása
Készítette:	Karácsonyi Judit Szabó Tünde Tóth Nikolett Tuska-Mátrai Melinda
Véleményező bizottságok:	Fejlesztési, Tervezési és Stratégiai Bizottság Pénzügyi Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata nemzetközi tevékenysége kapcsán több nemzetközi projektben vesz részt, illetve tart fent együttműködést nemzetközi partnerekkel. A közös munka során rendszeresen fogalmazódnak meg újabb projektötletek, melyek a projektfejlesztés fázisát követően benyújtásra kerülnek különböző programok pályázati felhívásaira. A vármegyei önkormányzat az utóbbi időben a GOCORE projekt partnerintézményeivel közösen a részvételi kormányzás lehetőségeinek elmélyítését célzó projektjavaslaton is dolgozott.

A pályázatban történő részvétel nagyban köszönhető a jelenleg is hatékonyan működő nemzetközi kapcsolatrendszernek, valamint a megvalósított, illetve folyamatban lévő projektjeinkben nyújtott magas színvonalú szakmai munkánkknak – megbízható partnerként járulunk hozzá a közös célok megvalósításához, rendezvényeink szakmai és szervezési színvonala is kiemelkedő.

A döntéshozatalhoz szükséges információk megismerése érdekében a pályázathoz kapcsolódó lényeges tudnivalók a következők szerint kerülnek bemutatásra:

A DELIBERACT pályázat bemutatása

Projekt címe: DELIBERACT – A társadalmi párbeszédetől a cselekvésig: az állampolgári részvétel intézményesítése a közpolitikai döntéshozatalban (Deliberation to Action: Embedding Citizen Participation in Public Governance)

Finanszírozó program: az Európai Unió Polgárok, Egyenlőség, Jogok és Értékek Programja (Citizens, Equality, Rights and Values – CERV)

A pályázat benyújtási határideje: 2026. április 29.

A döntés várható időpontja: 2026. ősz

A projekt időtartama: 2026-2028 (24 hónap)

A pályázat célja: Az OECD 2024-es adatai szerint az európai uniós polgárok mindössze 30%-a véli úgy, hogy a politikai rendszer valódi lehetőséget biztosít számára a kormányzati döntések befolyásolására. A gyakorlatban a polgárok véleményét ugyan gyakran kikérik, azonban sok esetben úgy érzik, hogy álláspontjuk nem jelenik meg érdemben a döntéshozatalban. A DELIBERACT projekt ezt a hiányosságot kívánja kezelni, amely nem a részvételi lehetőségek hiányából, hanem az intézményi válaszok elégtelenségéből fakad. Az Európai Unió demokratikus ellenállóképességének erősítését célzó törekvései – különösen az Európai Demokrácia Pajzs (European Democracy Shield) 2025-ös kezdeményezése és az Európai Bizottság állampolgári részvételtől szóló 2023-as ajánlása – hangsúlyozzák a választások közötti időszakban megvalósuló, strukturált és érdemi állampolgári részvétel fontosságát helyi és regionális szinten. A DELIBERACT projekt közvetlenül ezekhez a célkitűzésekhez kapcsolódik azáltal, hogy a deliberatív demokrácia módszereit négy közintézmény működésébe integrálja: a Coimbra Régió Településeinek Társulásánál (Portugália), Syddjurs Önkormányzatánál (Dánia), Trento Autonóm Tartományánál (Olaszország), valamint Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzatánál (Magyarország).

A projekt öt fő célkitűzést valósít meg:

- az állampolgári deliberáció összekapcsolása a tényleges szakpolitikai döntéshozatallal;
- az intézményi válaszadás kereteinek kialakítása;
- a befogadó és nemek közötti egyenlőséget biztosító részvétel előmozdítása (legalább 50% női résztvevő és legalább 30% alulreprezentált társadalmi csoportokból érkező résztvevő bevonásával);
- a digitális szakadék csökkentése hibrid részvételi formák alkalmazásával;

- a deliberatív demokrácia intézményesítése a projekt lezárását követően is.

A DELIBERACT projekt négy egymásra épülő szakaszban valósul meg. Az alapozó szakasz során kialakításra kerül egy közös módszertani keretrendszer és digitális platform. A diagnosztikai szakasz célja az egyes partnerterületeken aktuális szakpolitikai és kormányzási kérdések azonosítása részvételi adatgyűjtés és helyzetelemzés révén. A deliberációs szakasz keretében ún. Demokratikus Részvételi Laborok működnek, amelyekben a polgárok közösen dolgoznak ki hivatalos ajánlásokat. Ezekre az illetékes intézmények reagálnak egy közösen aláírt Szakpolitikai Elköteleződési Megállapodás keretében. A beágyazási szakasz során az egyes részvételi folyamatok állandó Állampolgári Deliberatív Testületekké alakulnak.

A projekt megvalósítása során több mint 1000 állampolgár aktív bevonása várható. Emellett elkészül egy öt nyelven elérhető, szabadon hozzáférhető Részvételi Demokrácia Eszköztár, valamint olyan gyakorlati modell jön létre, amely bizonyítja, hogy a helyi demokrácia képes hatékonyan meghallgatni a polgárokat, érdemi válaszokat adni felvetéseikre, és hosszú távon fenntartható részvételi mechanizmusokat kialakítani.

Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzatának tevékenységei:

Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata a DELIBERACT projekt partnerintézményeként a projekt valamennyi megvalósítási szakaszában aktív szerepet vállal, különös tekintettel az állampolgári részvétel erősítésére, a deliberatív demokrácia eszközeinek alkalmazására és azok intézményi beágyazására.

1. Alapozó szakasz (Foundation Phase)

A projekt induló szakaszában a vármegye részt vesz a közös szakmai-módszertani keretrendszer kialakításában, a projektindító és koordinációs tevékenységekben, valamint a partnerországok közötti együttműködés összehangolásában.

2. Területi diagnosztika (Territorial Diagnostics)

A vármegye feladata egy reprezentatív és befogadó állampolgári kör bevonása, különös tekintettel:

- a vidéki településeken élő lakosságra,
- az intézmények iránt alacsony bizalommal rendelkező állampolgárokra,
- valamint az alacsony írás-olvasási, illetve digitális kompetenciákkal rendelkező személyekre.

A bevonás helyi közösségekre építő, közvetítő szervezetek és szereplők segítségével valósul meg, alkalmazkodva a társadalmi kirekesztettségéből fakadó kihívásokhoz.

A tevékenység eredményeként:

- feltárásra kerülnek a lakosság prioritásai, a részvételt akadályozó tényezők és az intézményi hiányosságok;
- összehasonlítható adatok készülnek a különböző településtípusok, társadalmi csoportok és bizalmi szintek szerint;
- elkészül a Hajdú-Bihar vármegyei Részvételi Diagnosztikai Jelentés, amely a partnerterületek számára is hasznosítható tapasztalatokat foglal össze.

A vármegye emellett részt vesz a DELIBERACT első közös tervezési fórumának (Co-Design Assembly I) munkájában.

3. Deliberációs szakasz (Democratic Participatory Lab)

A projekt harmadik szakaszában Hajdú-Bihar Vármegyében Demokratikus Részvételi Labor valósul meg, amelynek keretében a kiválasztott állampolgárok több alkalomból álló, strukturált

párbeszéd során vitatják meg a kijelölt szakpolitikai kérdéseket, és közösen fogalmazzák meg ajánlásokat.

A vármegye biztosítja:

- az állampolgárok és a döntéshozók közötti közvetlen párbeszéd lehetőségét;
- az ajánlások befogadását és megválaszolását;
- a deliberatív folyamatok dokumentálását és értékelését.

A projekt ezen szakasza különös figyelmet fordít arra, hogy a hátrányos helyzetű vidéki lakosság és az intézményekkel szemben bizalmatlan csoportok véleménye is megjelenjen a döntéshozatalban.

A vármegye részt vesz továbbá a második közös tervezési fórum (Co-Design Assembly II) munkájában, amely a projekt eredményeinek értékelését és a módszertan továbbfejlesztését szolgálja.

4. Intézményi beágyazás (Institutional Embedding)

A projekt záró szakaszának célja a részvételi demokrácia hosszú távú intézményesítése.

Ennek keretében Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata:

- nyilvános fórumot szervez, amelyen bemutatja, hogy a lakossági ajánlások miként épülhetnek be a döntéshozatali folyamatokba;
- közérthető és mindenki számára hozzáférhető tájékoztatást biztosít a projekt eredményeiről;
- a projektben részt vevő állampolgárokkal, vidéki közösségekkel és civil szervezetekkel együttműködve kidolgozza egy Állandó Állampolgári Deliberatív Testület létrehozásának kereteit;
- biztosítja, hogy a testület működésében érvényesüljenek a társadalmi befogadás szempontjai;
- kezdeményezi az Állandó Állampolgári Deliberatív Testület létrehozásáról szóló intézményi megállapodás elfogadását.

5. Tudásmegosztás és eredményhasznosítás

A vármegye részt vesz a projekt eredményeinek összegzésében, a nemzetközi tapasztalatcserében, valamint az Európai Részvételi Demokrácia Eszköztár kidolgozásában és terjesztésében, hozzájárulva a projektben alkalmazott módszerek szélesebb körű európai hasznosításához.

Partnerség:

1. Koordinátor: Coimbra Régió Településeinek Társulása (PT)
2. Syddjurs Önkormányzata (DK)
3. Trento Autonóm Tartomány (IT)
4. Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata (HU)
5. Társult partner: Trentói Szövetkezeti Szövetség (IT)

Költségvetés:

A projektben a HBVMÖ költségvetése 70.179 EUR (egyösszegű átalány finanszírozás, önerő biztosítása nem szükséges)

- A HBVMÖ költségvetésének megoszlása félévekre bontva euróban:

1.	2.	3.	4.
3.671	27.456	19.526	19.526

Kérem a közgyűlést a határozati javaslat elfogadására.

HATÁROZATI JAVASLAT

Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata Közgyűlése a Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata Közgyűlése és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2023. (IV. 3.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdése és 8. § (2) bekezdése, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-a alapján

1./ jóváhagyja az CERV-2026-CITIZENS-CIV pályázati felhívás „CERV-2026-CITIZENS-CIV-ENGAGEMENT-BEYOND-ELECTIONS” prioritására a portugál Coimbra Régió Településeinek Társulása (Comunidade Intermunicipal Da Regiao De Coimbra) vezetésével benyújtott, DELIBERACT - A társadalmi párbeszéd a cselekvésig: az állampolgári részvétel intézményesítése a közpolitikai döntéshozatalban (Deliberation to Action: Embedding Citizen Participation in Public Governance) című projekthez történő partneri csatlakozást, melyben a Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzatára eső projektköltség 70.179 EUR, azaz 24.765.467 HUF (352,89 HUF/EUR árfolyamon számolva), mely költség a pályázat nyertessége esetén egyösszegű átalányfinanszírozásként kerül biztosításra.

2./ Sikeres pályázat esetén, felhatalmazza elnökét a támogatási szerződés és kapcsolódó egyéb jognyilatkozatok, dokumentumok aláírására.

Végrehajtásért felelős: Pajna Zoltán, a vármegyei közgyűlés elnöke

Határidő: támogatói döntést követően, szükség szerint

A határozati javaslat elfogadása minősített többséget igényel.

Debrecen, 2026. június 19.

Pajna Zoltán
elnök

Az előterjesztés a törvényességi követelményeknek megfelel:

Dr. Dobi Csaba
jegyző